

“Veel beschermingsaanvragen van Oekraïners worden afgewezen”

Helpdesk bij Caritas International wint aan belang

Veel minder Oekraïense vluchtelingen kregen in 2025 bescherming in ons land dan in de jaren voordien. “In de voorbije maanden werd meer dan 40% van de aanvragen afgewezen”, benadrukt Pieter Van Roeyen, coördinator van de Helpdesk Oekraïne bij Caritas International. “Het belang van de Helpdesk neemt toe. We moeten de mensen intensiever en vaak ook langer begeleiden.”

“Meer dan 100.000 Oekraïeners kregen in de voorbije jaren in ons land een statuut van tijdelijke bescherming. We zien minder Oekraïense vluchtelingen toekomen dan enkele jaren geleden. Maar veel structurele problemen zijn niet verdwenen, en de complexiteit van de uitdagingen is groter geworden.”

Het blijkt soms moeilijker om toegang te krijgen tot basisrechten. Meer dan eens zijn er hindernissen om steun te kunnen krijgen van het OCMW. De strengere regels rond gezinshereniging blijken ook een ernstig pijnpunt. “De Oekraïners toegang bezorgen tot ons systeem is de beste manier om ze te helpen”, weet Van Roeyen. “Wij hopen daar met doordacht sociaaljuridisch advies, ondersteuning en bemiddeling aan bij te dragen.”

Meer veeleisende hulpverlening

In 2025 nam de Helpdesk Oekraïne met circa 1.500 ‘cases’ noodgedwongen minder dossiers op, maar maakten korte oproepen met eenvoudige vragen meer en meer plaats voor een meer veeleisende en langere hulpverlening. Veel vragen gingen over het verblijfsstatuut. Andere vragen gingen over huisvesting, steun van het OCMW, de ziekteverzekering, kinderbijslag, de regels rond auto’s, onderwijs of de aangifte van geboortes.

De tijdelijke bescherming, afgesproken op EU-niveau, eindigt in principe in maart 2027. “Het is koffiedik kijken wat er daarna zal gebeuren, en dat veroorzaakt veel onzekerheid bij de Oekraïeners. Als onze middelen het mogelijk maken, willen we de Helpdesk ook na 2026 handhaven en zelfs voortzetten tijdens een deel van de overgangperiode die er zit aan te komen.”

Voor de bescherming blijft het hopen op een gecoördineerde ‘Europese oplossing’. Caritas onderstreept dat de Oekraïense vluchtelingen nood hebben aan duidelijke, stabiele toekomstperspectieven om in te schatten wat hun opties zijn in België. De Belgische overheid moet dus heel helder hierover communiceren zodat mensen hun

bestaan kunnen uitbouwen. Zeker nu er geen enkele zekerheid is dat de oorlog op heel korte termijn zal gedaan zijn.

Mentale gezondheidszorg

Na vier jaar oorlog blijft de humanitaire toestand in Oekraïne verslechteren. Miljoenen Oekraïners leven in fragiele omstandigheden, en de winter is meedogenloos.

Caritas International is ook betrokken bij de inspanningen van het Caritasnetwerk in Oekraïne zelf. Het netwerk financierde tussen mei 2022 en december 2025 een grootscheeps programma om mentale gezondheidszorg en psychosociale ondersteuning te bieden aan Oekraïense vluchtelingen en ontheemden.

“De resultaten daarvan zijn erg bemoedigend”, vertelt Sébastien Dechamps, humanitair coördinator bij Caritas International (België). “We zagen dat de deelnemers aan het programma zich minder angstig en ongerust voelden. Ze vonden hun mentaal evenwicht terug, sliepen beter, raakten opnieuw gemotiveerd en voelden zich veiliger en sterker verbonden met anderen.”

Al in de derde fase (2024) hadden bijna 4.900 personen deelgenomen aan het programma. 98% van hen zei zich emotioneel sterker te voelen tegenover de uitdagingen waarmee ze werden geconfronteerd. 95% verklaarde beter te kunnen omgaan met de stress, veroorzaakt door de oorlogssituatie. En 100% van de ondervraagden toonde zich globaal tevreden over de diensten die werden aangeboden.

Humanitaire steun

Volgens officiële statistieken hebben momenteel meer dan 10,8 miljoen mensen in Oekraïne humanitaire bijstand nodig. Velen leven in armoede. De Caritasteams in Oekraïne, die samen een grote humanitaire speler in het land vormen, ondersteunden sinds het begin van de oorlog in februari 2022 al meer dan 6 miljoen mensen.

Meer dan 4 miljoen Oekraïeners hebben inmiddels hun woning verloren. “Door de oorlog hebben zij een duurzame oplossing op het vlak van huisvesting nodig”, beseft Tetiana Stawnychy, die Caritas Oekraïne leidt. “Aanvankelijk focusten wij ons op noodopvang voor ontheemden. Nu werken we samen met de regering aan een plan voor sociale huisvesting zodat mensen hun leven kunnen heropbouwen.”

Nog vragen over dit persbericht? Neem dan contact op met persattaché Denis Bouwen, 0470 90 12 53 of d.bouwen@caritasint.be.

